

Köpa hund trots allergi?

Låt oss en gång för alla slå fast: Det finns inga ”allergivänliga” hundar. Allergener finns i huden, pälsen och saliven hos alla hundar i olika mängd. Hur mycket allergener hunden har är helt individuellt och beror inte på ras, färg eller hårlag. Trots det väljer många allergiker att leva med hund. Hundsport tar reda på hur det är möjligt.

TEXT LENA HEIMLÉN ILLUSTRATION GETTY IMAGES

Trots alla bevis finns det fortfarande de som tror att en viss ras skulle vara lämpligare än någon annan för människor med hundallergi.

Bland det mest motbjudande sättet att lura hundälskande allergiker är de blandraser som säljs med ett löfte att hunden ”är bra för allergiker”. Ofta säljs hundarna under egenkomponerade ”rasnamn” och dessutom till ockerpriser.

Men hur gör man då om man är hundallergisk och ändå vill ha hund? Under 2018 genomfördes en undersökning bland drygt 14 000 personer, där man i 20 procent av hushållen angav att det fanns en eller flera personer med hundallergi. Syftet med kartläggningen var att få information, skapa kunskap och på sikt bidra till att undvika eller minska problemen med pälsdjursallergi.

En miljon hundallergiker

I Sverige finns ungefär en miljon hundallergiska personer, vilket innebär att de är överkänslig mot allergener som hunden avger från saliv, hudceller, urin och talgkörtlar. Allergin utvecklas genom

lätt luftburna allergen vilket gör att symtom kan uppstå både vid direkt och indirekt kontakt med pälsdjur. Har man själv eller någon i familjen allergiska besvär, eller om man har andra i sin närhet som lider av kliande och rinnande ögon, nysningar, nästäppa, astma eller får utslag på huden när de träffar en hund, finns det en rad åtgärder man kan vidta.

Bland de tillfrågade - som alla är hundägare - svarade drygt hälften att man medicinerar mot sina besvär. Näst vanligast är att man tvättar hunden/hundarna och därefter listar man våttorkning och dammsugning med Hepa-filter som vanliga åtgärder.

Man kan också undvika att hundar slickar på den som är allergisk och inte låta dem vistas i sovrummet. Lite förvånande är kanske att 16,3 procent av de allergiska hundägarna inte vidtar några åtgärder alls. De står helt enkelt ut med sina besvär.

- Å andra sidan, det är fler av de allergiska hundägarna som upplever att de har små och inte stora problem med allergi mot hund. Det finns många allergiska personer i samhället som upplever stora eller mycket stora problem med allergi mot hund och som av naturliga skäl inte har hund, säger Bo Karlstedt, vd på företaget Medi-Tec som i samarbete med Karolinska Institutet ligger bakom kartläggningen.

Ingen skillnad på pälstyper

Alla hundar har allergener men i olika mängd - däremot ser det ungefär likadant ut i alla raser. Forskning har visat att allergennivåerna och allergenutsöndringen skiljer sig mer mellan individer än mellan hundraser. Det finns många teorier om att pälsarten skulle kunna påverka allergivänligheten, men forskningen har hittills inte visat att vissa pälstyper avger mindre allergen än andra.

Hundens sex viktigaste allergen är benämnda Can f 1-Can f 6. Can f 1 är det vanligaste hundallergen och anses vara det allergen som

flest hundallergiker reagerar mot. Allergen Can f 3 kan öka i hundens saliv om hunden har sår eller infektioner i munnen. Lider hunden av olika hudåkommor, exempelvis seborré, kan det också påverka allergenutsöndringen i hundens päls. Man kan sedan några år tillbaka testa vilka allergener hunden utsöndrar och i vilken mängd.

- Med hjälp av den kartläggning som nu är gjord kan vi skapa ett lärande, säger Bo Karlstedt. Till exempel visade undersökningen att alla åtgärder som man vidtar hjälper i ungefär lika hög utsträckning, sedan är det ju individuellt vad man orkar med i fråga om mediciner, städning, bada hunden och så vidare.

Och även om man följer alla råd för att minska mängden allergen i sitt hem ska man veta att det alltid finns en risk för att människor med allergi kan få en reaktion. Helt allergifritt blir det aldrig om man har hund. 🐾

”Det är ju individuellt vad man orkar med i fråga om mediciner, städning, bada hunden och så vidare”

I Sverige finns ungefär
1 miljon hundallergiker.
Många väljer trots sin
allergi att leva med hund.

Fakta och länkar

✔ Medi-Tec Research & Development har ett forskningsteam med veterinärer, dermatologer och andra forskare inom miljö och medicin. Deras målsättning är att få fram ett vaccin mot pälsdjursallergi.

Samarbetspartner är bland andra Karolinska Institutet, Svenska Kennelklubben och Sveriges lantbruksuniversitet. Webbplats: www.medi-tec.se

✔ Allergivänliga raser är en myt, presentation av forskning och hela kartläggningen finns på: www.allergenius.se

**VÄND!
SÅ FUNKAR
TESTERNA**

Blodprov ger hopp åt hundallergiker

Vi har redan slagit fast att det inte finns allergifria hundar. Men sedan en tid tillbaka finns faktiskt möjlighet att med ett relativt enkelt test mäta mängd och typ av allergener och matcha människa med rätt hund.

TEXT LENA HEIMLÉN

Vissa hundar bär på mer allergen än andra, det är delvis genetiskt betingat men skötsel, kost, hud och ålder är faktorer som också spelar in.

Är man allergisk mot hundar men ändå gärna vill skaffa hund kan man med ett blodprov få veta sin allergiprofil: vilket eller vilka av hundens allergener man reagerar på. Därefter kan man söka efter en hund som har så låga nivåer som möjligt av dessa. Det finns inget som är riskfritt och det ges inga garantier för att man tål den hund som enligt matchningen ska fungera, men det är i alla fall större chans att hundägandet blir ”problemfritt”. Åtminstone när det gäller allergin.

När man utsätts för ett allergen finns det risk att immunsystemet börjar producera IgE-antikroppar som skickar signaler som frigör ämnen, till exempel histamin som orsakar allergiska symtom.

– Immunsystemet är vårt försvar mot organismer som finns i vår miljö. När kroppen inte klarar av att försvara sig mot dessa bildas antikroppar, IgE. Immunförsvaret trubbas av med åren, säger Hans Grönlund, forskare vid Karolinska Institutet. Där har vi en fördel med att bli äldre.

Testa vanliga allergener hos hund

Av hundens sex allergener, Can f 1-Can f 6, kan man nu testa de tre vanligaste, vilka hunden bär på och hur stor mängd hunden utsöndrar. Det test som nu finns för människa testar alla sex allergenerna och vilka vi reagerar på, för att hitta den hund som är minst trolig att orsaka allergiska reaktioner. När det gäller allergenet Can f 5 finns det endast hos icke kastrerade hanhundar. Visar testet att man är allergisk mot just detta, bör man alltså välja en tik. Ett framtida scenario skulle kunna vara att allt fler uppfödare testar sina hundar och kanske väljer att para två individer som är lågallergena och därmed öka chansen för lågallergena valpar.

Omkring 50-70 procent av alla hundallergiker reagerar på Can f 1 som finns i hundens saliv och mjäll. Även Can f 4 finns i saliv och mjäll, mellan 15 och 35 procent av hundallergiker reagerar på detta allergen.

Mängden och sammansättningen av allergen varierar hos enskilda djur och även mellan olika individer av samma ras. Genom att ta fram sin egen allergiprofil och testa vilka allergener man reagerar på, kan man förhoppningsvis hitta en hund som avger så liten mängd som möjligt av dessa allergener.

Ordlista och länkar

Allergen. De ämnen som orsakar allergiska reaktioner.

Allergi. Enkelt uttryckt, när vårt immunsystem överreagerar på vanliga ämnen i vår omgivning, ämnen som i normala fall skulle vara helt ofarliga, och börjar försvara kroppen vilket framkallar allergiska reaktioner. Allergiska reaktioner involverar alltid immunförsvaret till skillnad mot annan överkänslighet, till exempel reaktioner mot starka dofter eller laktosintolerans.

IgE. Immunglobulin E, ett äggviteämne som finns i kroppen i mycket låg koncentration men som spelar en avgörande roll vid allergi. Ju högre halt av IgE, desto större risk att patienten har en allergisk sjukdom.

Läs mer

↘ Om astma och allergi, information från Karolinska Institutet: ki.se/forskning/om-allergi-och-astma

↘ Om allergiforskning på Karolinska Institutet: ki.se/forskning/tema-allergi

↘ Om hundens olika allergener: www.allergenius.se/hundens-allgener

FOTO MÅNS ENGELBREKTISSON, RAS NORWICH TERRIER